

ریاست جمهوری

وزارت کشور

معاونت برنامه‌ریزی استانداری زنجان

سند توسعه شهرستان خداآبند

«ویرایش اول»

دفتر برنامه‌ریزی و بودجه

بهار ۱۳۸۸

عنوان : سند توسعه شهرستان خداونده

مجری : سید رضی موسوی - فاطمه صفی

همکار: احمد خداوردی

ناظر: صمد علیپور

ناشر : استانداری زنجان (معاونت برنامه ریزی - دفتر برنامه ریزی و بودجه)

تاریخ انتشار : بهار ۱۳۸۸ تیراژ : ۳۵ فروست : ۵۰۳

آدرس : زنجان، بلوار دارالقرآن، معاونت برنامه ریزی استانداری

تلفن : ۴۱۴۲ - ۰۲۴۱

دورنگار : ۴۱۴۲۳۸۳ - ۰۲۴۱ کد پستی : ۴۵۱۳۸۶۹۹۹۸

پست الکترونیکی : Zmpo@mpo-zn.ir

سایت اینترنتی : WWW.ostanderi-zn.ir

تمام حقوق این اثر متعلق به معاونت برنامه ریزی استانداری زنجان می باشد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

- ۱- وضعیت کلان شهرستان خداآبنده ۱
- ۲- تحلیل کلان سازمان فضایی ۲
- ۳- فعالیت‌های اقتصادی ۳
- ۳-۱- کشاورزی ۳
- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۳
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها ۳
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۴
- ت- اهداف بلند مدت ۴
- ث- راهبردهای توسعه ۵
- د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه ۵
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۶
- ۳-۲- صنعت و معدن ۷
- الف- مهمترین قابلیت‌ها و امکانات ۷
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها ۷
- پ- اهداف بلندمدت ۷
- ت- راهبردهای توسعه ۷
- ث- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه ۸
- د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۸
- ۳-۳- بازرگانی ۹
- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۹
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها ۹
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۹
- ت- اهداف بلندمدت ۹
- ث- راهبردهای توسعه ۱۰
- د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه ۱۰
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۱۰
- ۳-۴- میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ۱۱
- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۱۱

- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها..... ۱۱
- پ- مهمترین مسائل بخش ۱۲
- ت- اهداف بلندمدت ۱۲
- ث- راهبردهای توسعه ۱۲
- د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه ۱۳
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۱۳
- ۴- منابع طبیعی..... ۱۵**
- ۴-۱- منابع آب و خاک..... ۱۵**
- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۱۵
- ب- مهمترین محدودیت‌ها..... ۱۵
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۱۵
- ت- راهبردهای توسعه ۱۶
- ث- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه ۱۶
- د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۱۶
- ۴-۲- پوشش گیاهی و محیط زیست..... ۱۷**
- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۱۷
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها..... ۱۷
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۱۸
- ت- اهداف بلندمدت ۱۸
- ث- راهبردهای توسعه ۱۹
- د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه ۱۹
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۲۰
- ۵- زیربناها..... ۲۱**
- ۵-۱- راه و ترابری..... ۲۱**
- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۲۱
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها..... ۲۱
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۲۱
- ت- اهداف بلندمدت ۲۲
- ث- راهبردهای توسعه ۲۳
- د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه ۲۳
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۲۳
- ۵-۲- انرژی..... ۲۴**

- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۲۴
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها ۲۴
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۲۵
- ت- اهداف بلند مدت ۲۵
- ث- راهبردهای توسعه ۲۶
- د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه ۲۶
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۲۷
- ۳-۵- توسعه شهری ۲۸**
- الف- قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۲۸
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها ۲۸
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۲۸
- ت- اهداف بلندمدت ۲۹
- ث- راهبردهای توسعه ۲۹
- د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه ۲۹
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۳۰
- ۴-۵- توسعه روستایی ۳۱**
- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۳۱
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها ۳۱
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۳۲
- ت- اهداف بلندمدت ۳۲
- ث- راهبردهای توسعه ۳۲
- د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه ۳۳
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۳۳
- ۶- امور اجتماعی ۳۴**
- ۱-۶- فرهنگ و هنر ۳۴**
- الف- مهم‌ترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۳۴
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها ۳۴
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۳۴
- ت- اهداف بلندمدت ۳۵
- ث- راهبردهای توسعه ۳۵
- د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه ۳۵
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۳۵

۳۶	۲-۶- آموزش و پرورش
۳۶	الف- مهمترین امکانات و قابلیت‌ها
۳۶	ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها
۳۷	ت- اهداف بلند مدت
۳۷	ث- راهبردهای توسعه
۳۸	د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه
۳۸	ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار
۳۹	۳-۶- آموزش عالی
۳۹	الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی
۳۹	ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها
۳۹	پ- مهمترین مسائل توسعه
۳۹	ت- اهداف بلند مدت
۴۰	ث- راهبردهای توسعه
۴۰	د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه
۴۰	ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار
۴۱	۴-۶- فنی و حرفه‌ای
۴۱	الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی
۴۱	ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها
۴۱	پ- مهمترین مسائل توسعه
۴۱	ت- اهداف بلندمدت
۴۱	ث- راهبردهای توسعه
۴۲	د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه
۴۲	ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار
۴۳	۵-۶- بهداشت و درمان
۴۳	الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی
۴۳	ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها
۴۳	پ- مهمترین مسائل توسعه
۴۳	ت- اهداف بلندمدت
۴۴	ث- راهبردهای توسعه
۴۴	د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه
۴۴	ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار
۴۶	۶-۶- تربیت بدنی

- الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی ۴۶
- ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها ۴۶
- پ- مهمترین مسائل توسعه ۴۶
- ت- اهداف بلند مدت ۴۶
- ث- راهبردهای توسعه ۴۶
- د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه ۴۷
- ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار ۴۷

مقدمه:

در مواد ۷۲ و ۱۵۵ قانون برنامه چهارم توسعه به تهیه و تدوین اسناد راهبردی برای پیشبرد اهداف توسعه‌ای کشور نظیر: نظریه‌ی پایه توسعه، سند ملی توسعه و برنامه اجرایی و عملیاتی استان تاکید گردیده، که بلحاظ بُرد زمانی؛ نظریه پایه بعنوان سند چشم‌انداز با افق ۲۰ ساله، سند ملی توسعه با افق ۱۰ ساله و برنامه اجرایی و عملیاتی برای دوره پنجساله منظور شده است.

در این راستا و بمنظور دستیابی به اهداف تعیین شده در سند توسعه استان و جایگاه طراحی شده در افق ۱۴۰۴، می‌باید از ظرفیتهای بخشی و بین بخشی حداکثر بهره را نموده و نقاط قوت و ضعف و پتانسیلهای شهرستانها شناسایی گردیده و اهداف توسعه شهرستان و نقش و جایگاه شهرستانها در بخش‌های مختلف، تعریف و تبیین شود، تا از رهاورد این امر، زمینه برای توسعه متوازن و همه جانبه در سطح استان مهیا گردد.

تهیه سند توسعه شهرستانها مبتنی بر چارچوب سند توسعه استان در جلسه فروردین ماه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان در سال ۱۳۸۶ با مسئولیت فرماندارها به تصویب رسید.

فرآیند اجرایی طرح مزبور بشرح موارد ذیل صورت گرفت:

✓ تشکیل جلسات شهرستانها در ماه‌های تیر و مرداد سال ۱۳۸۶ توسط معاونت برنامه‌ریزی با هدف تشریح و توجیه نحوه تهیه سند

✓ برگزاری کلاسهای آموزشی مرتبط در نیمه اول سال ۱۳۸۶

✓ تشکیل تیمهای کارشناسی متشکل از کارشناسان دستگاههای اجرایی استانی و شهرستانی در فرماندارها

✓ گزارشگیری ماهانه از فرماندارها در خصوص آخرین وضعیت طرح

✓ بررسی و تصویب مستندات طرح توسعه شهرستانها در جلسات کمیته برنامه‌ریزی شهرستانها

✓ مطالعه و بررسی، تلخیص و تلفیق گزارشهای مصوب شهرستانها با خروجی «سند توسعه شهرستانها» در معاونت برنامه‌ریزی

✓ ارسال «سند توسعه شهرستان- پیشنهادی» به فرماندارها جهت تأیید و احیاناً اصلاح و یا ارائه

نقطه نظرات جدید

آنچه مطالعه می‌نمایید «سند توسعه شهرستان خدابنده» می‌باشد که با همکاری و معاضدت دستگاههای اجرایی استانی و شهرستانی طی فرآیند فوق‌الذکر به انجام رسیده است، جا دارد از زحمات رؤسا و کارشناسان دستگاههای مزبور، بویژه فرماندار محترم جناب آقای پرویز خالقی و کارشناسان ذیربط (خانم راحله میرزایی و آقایان: سعید خلجی، مرتضی طاهرنژاد، فرهاد بابایی و اصغر محرمی) و همکاران مرتبط در معاونت برنامه‌ریزی؛ جناب آقای صمد علیپور، جناب آقای موسوی، جناب آقای خداوردی و سرکار خانم صفی تشکر و قدردانی نمایم.

محمد حسین فروزان مهر

معاون برنامه‌ریزی

ملاحظه:

در تدوین این سند سعی گردیده از مفاهیم و مبانی اساسی و بنیادین بکار رفته در دستورالعمل و چارچوب اجرایی طرح توسعه شهرستان مصوب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان از یکسو و اطلاعات مندرج در مجموعه‌های ارائه شده توسط فرمانداریه‌ها از سوی دیگر استفاده گردد. روش تلفیق به گونه‌ای انتخاب گردیده که ضمن رعایت اختصار و نپرداختن به مسائل ماشیه‌ای، تأثیر و تأثر متقابل بخشهای اجرایی موردنظر (کشاورزی، صنعت و ...) رعایت گردیده و بعلاوه ارتباط بین قسمتهای مختلف گزارش شامل قابلیت‌ها، مزیت‌ها، تنگناها، مسائل اساسی، اهداف، راهبردها و اقدامات اولویت‌دار نفیاً یا اثباتاً مدنظر قرار گرفته، همچنین از آوردن اطلاعات مازاد بر این چارچوب نیز که در گزارش شهرستانها آمده بود، خودداری گردیده است. بدیهی است که اطلاعات مذف شده در این گزارش به هیچ عنوان از مجموعه مستندات نظام برنامه‌ریزی استان مذف نشده، بلکه بعنوان سند پشتیبان کماکان به قوت خود باقی خواهد ماند.

۱- وضعیت کلان شهرستان خداآبنده

بر اساس داده‌های سرشماری سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ جمعیت شهرستان با نرخ رشد معینی (۱۱/۰ درصد) افزایش داشته و این روند افزایشی در حالی اتفاق افتاده که سهم جمعیتی شهرستان نسبت به استان طی دوره مذکور روند کاهشی داشته است. نرخ رشد پایین جمعیت استان نسبت به کل کشور و استان از ویژگی‌های دیگر جمعیتی شهرستان خداآبنده در دوره ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ بوده است.^۱ ترکیب جمعیتی شهرستان به گونه‌ای است که اکثریت جمعیت آن را روستاییان تشکیل می‌دهند (۷۵ درصد).

در سال ۱۳۸۵ از جمعیت بالقوه اقتصادی شهرستان نزدیک به ۹۳ درصد شاغل و بقیه (حدود ۷ درصد) بیکار بوده‌اند؛ این نسبت در ده سال قبل نیز با اندکی تعدیل در همین وضعیت بوده است. توزیع نرخ اشتغال در بخشهای ۴ گانه شهرستان به گونه‌ای متفاوت می‌باشد؛ به نحوی که نرخ اشتغال در بخشهای مرکزی، بزینه‌رود و افشار تقریباً نزدیک به نرخ شهرستان بوده، ولی در بخش سجاسرود با کاهش چشمگیر حدود ۷ درصد، پایین‌تر از شهرستان قرار دارد.

پدیده مهاجرت در کاهش رشد جمعیت شهرستان از عوامل مهم به شمار می‌رود که این موضوع از بررسی نمونه آماری ۱۲ درصد آبادیها استنباط گردیده است.

براساس پیش‌بینی‌های به عمل آمده و با توجه به روند ده سال گذشته، بعد خانوار شهری و روستایی شهرستان تا افق ۱۳۹۴ کاهش قابل توجهی خواهد یافت.^۲ ترکیب اشتغال در شهرستان به ترتیب فراوانی بخشهای کشاورزی، صنعت و خدمات را شامل می‌گردد و پیش‌بینی می‌شود این روند با اندکی کاهش در بخش خدمات به سمت گسترش بخش‌های کشاورزی و صنعت پیش رود. با توجه به روند فعلی انتظار می‌رود طی ۱۰ سال آینده نرخ بیکاری بنا به دلایل: گسترش بنگاههای زودبازده، مهاجرت بیکاران به سایر نقاط استان و کشور، گسترش بخش صنعت و کشاورزی و کاهش بعد خانوار پایین آمده و یا حداقل ثابت بماند.

۱- نرخ رشد جمعیت در کشور طی همان دوره ۱/۷۳ درصد و استان ۰/۶۹ درصد بوده است.

۲- بعد خانوار از رقم ۵/۵۷ در سال ۷۵ به ۳/۶۵ در سال ۱۳۹۴ کاهش می‌یابد.

۲- تحلیل کلان سازمان فضایی

بررسی و تحلیل شکل‌بندی سازمان فضایی شامل قطب‌ها، محورها و قلمروهای سطح بندی شده توسعه شهرستان حاکی از آن است که نقاط جمعیتی قیدار، گرماب، سجاس، زرین‌رود و سهرورد از نظر مرکزیت سیاسی، اداری، جمعیتی و همچنین واقع شدن آثار شگفت‌انگیز طبیعی، آثار تاریخی، جاذبه گردشگری در آن و استعداد کشاورزی کم نظیر، در افق طرح توسعه شهرستان سهم قابل توجهی دارند. این شهرستان به دلیل عبور محور گردشگری فرا استانی و فرا منطقه ای (زنجان - سلطانیه - قیدار - همدان) از آن و همچنین اتصال و هم پیوندی با محور ممتاز توسعه صنعتی (زنجان - تهران) قابلیت برنامه‌ریزی با محوریت توسعه صنعتی، کشاورزی نوین و گردشگری را دارا می‌باشد.

گرایشهای درون منطقه‌ای و محورهای توسعه مبتنی بر آن در حوزه‌های مستعد کشاورزی شهرستان شامل (دوتپه سفلی - قیدار)، (سهرورد - قیدار)، (سجاس - قیدار) و ... طبقه بندی می‌گردد.

این شهرستان دارای ۵ شهر با سلسله مراتب نسبتاً نامتعادل^۱، ۴ بخش، ۵ روستای بالای ۲۰۰۰ نفر، ۲۴ روستای بالای ۱۰۰۰ نفر، ۵۲ روستای بالای ۵۰۰ نفر، ۵۹ روستای بالای ۲۵۰ نفر و ۹۳ روستای کمتر از ۲۴۹ نفر جمعیت می‌باشد.

۱- حدود $\frac{2}{3}$ جمعیت شهری شهرستان در قیدار و حدود ۳۶ درصد آن در بقیه نقاط شهری پراکنده‌اند.

۳- فعالیت‌های اقتصادی

۳-۱- کشاورزی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ پتانسیل قابل توجه آبهای سطحی و زیرزمینی
- ✓ وجود سدهای خاکی
- ✓ وجود پروژه‌های متعدد و سیستم‌های مختلف آبیاری تحت فشار
- ✓ عملکرد تولید گندم و چغندر قند (رتبه اول کشوری و بالاتر از متوسط کشوری)
- ✓ بالا بودن ضریب مکانیزاسیون (۹۸ درصد)
- ✓ امکان تولید بذور هیبرید با بهترین تناژ
- ✓ امکان تولید بذور مادری غلات
- ✓ امکان تولید بذور مادری سیب زمینی و مینی تیوبر به خاطر ایزوله بودن منطقه
- ✓ امکان گسترش گیاهان دارویی (کدوی پوست کاغذی، رازیانه، گل بابونه)
- ✓ امکان گسترش کشت گلخانه‌ای گل و قارچ
- ✓ تولید بالای گیاهان علوفه‌ای، امکان تولیدات دامی (گوشتی و شیری)
- ✓ شرایط مناسب برای پرورش شترمرغ
- ✓ امکانات گسترش زنبورداری
- ✓ زمینه مناسب برای گسترش پرورش انواع ماهی با توجه به پشت سد تالوار، چاههای نیمه عمیق، عمیق، قنات و چشمه

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ کمبود سیلو و انبار
- ✓ محدودیت منابع بخش خصوصی
- ✓ نبود جاده‌های بین مزارع و میادین عرضه مستقیم کالا
- ✓ فقدان واحدهای صنایع تبدیلی

- ✓ کوچک مقیاس بودن تولید
- ✓ شیب زیاد اراضی
- ✓ عدم امکان پوشش کامل بهداشتی دام به دلیل سیستم نگهداری سنتی و کمبود همکاری

دامداران

- ✓ کمبود مراکز خدمات درمانی، مایه کوبی و داروخانه دامپزشکی
- ✓ کمبود نیروی متخصص در شیلات
- ✓ عدم تأمین بموقع اعتبارات جاری و عمرانی و تسهیلات بانکی

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ پیوند ضعیف درون بخشی و بین بخشی در صنعت و کشاورزی
- ✓ تطابق نامناسب بین منابع آبهای سطحی و خاک
- ✓ بیابان منفی آبهای زیرزمینی
- ✓ پایین بودن بهره‌وری
- ✓ ضعف تعامل مؤثر اقتصادی شهرستان با مناطق استان و کشور
- ✓ فقدان واحدهای سردخانه ای
- ✓ کارآمد نبودن صندوق‌های حمایتی و بیمه ای
- ✓ عدم ثبات قیمت نهاده‌ها و فرآورده‌های زیربخشی دام و طیور
- ✓ ناکافی بودن تجهیزات ناوگان حمل فرآورده‌های خام دامی
- ✓ فقدان مراکز خدمات فنی و بهداشتی امور دام (واکسیناسیون و ...)

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ افزایش کمی و کیفی محصولات زراعی طی ۱۰ سال آینده
- ✓ افزایش باغات و مزارع (میوه و گیاهان دارویی)
- ✓ احداث کارگاه‌های فرآوری و بسته بندی محصولات باغی
- ✓ احداث مجتمع‌های گلخانه‌ای

- ✓ اصلاح، احیا، حذف و جایگزینی باغات
- ✓ احداث پایانه‌های صادرات میوه، تره بار و گل‌های زینتی
- ✓ احداث سردخانه
- ✓ بهسازی و نوسازی اماکن دامی
- ✓ سیلو سازی و غنی‌سازی کاه
- ✓ پرواربندی برّه و گوساله

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ توسعه و گسترش مبارزه غیرشیمیایی با آفات (همانند یخ آب زمستانه و....)
- ✓ احداث ایستگاههای پرورش عوامل مبارزه بیولوژیک با آفات (همانند زنبورها، مگس‌های پارازیتوئید)

- ✓ افزایش سطح زیر کشت و عملکرد
- ✓ تسهیل روند پرداخت تسهیلات بانکی
- ✓ ایجاد صنایع تبدیلی
- ✓ ایجاد سهولت رفت و آمد و دسترسی کشاورزان به مزرعه
- ✓ بهبود تغذیه دام و طیور
- ✓ واگذاری امور فنی و خدمات به بخش خصوصی
- ✓ حمایت و ساماندهی دام روستایی و متقاضیان مراکز صنعتی و نیمه صنعتی پرورش دام و طیور

د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ افزایش وسعت اراضی قابل کشت آبی
- ✓ افزایش تولید گندم (افزایش کشت آبی و عملکرد)
- ✓ افزایش کارگاههای صنایع تبدیلی
- ✓ انجام کارهای تحقیقاتی جدید در مزارع تحقیقی- ترویجی
- ✓ برقی نمودن چاههای کشاورزی

- ✓ استفاده از کودهای زیستی و تولید محصولات ارگانیک
- ✓ احداث میادین و محل‌های تخصصی عرضه محصولات و نهادهای کشاورزی
- ✓ افزایش پوشش واکسیناسیون دام
- ✓ تلاش در جهت ساماندهی عرضه بهداشتی فرآورده‌های دامی
- ✓ توسعه بیمه دام و طیور
- ✓ حمایت از سرمایه‌گذاری در زیربخش دام و طیور
- ✓ افزایش مشارکت بخش خصوصی

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ حمایت از شرکت‌های توسعه خدمات کشاورزی و دفاتر فنی طرح‌های آب و خاک و امور دام
- ✓ توسعه آبیاری تحت فشار (۷۰۰ هکتار در سال)
- ✓ احداث واحدهای انباری، سردخانه‌ای و صنایع تبدیلی
- ✓ برقرار نمودن چاه‌های کشاورزی (احداث شبکه بطول ۵۲km برای ۴۲ حلقه چاه)
- ✓ ایجاد ایستگاه‌های پمپاژ در حاشیه رودخانه قزل اوزن

۲-۳- صنعت و معدن

الف- مهمترین قابلیت‌ها و امکانات

- ✓ وجود کارخانه تولید سیمان و سنگ لاشه مورد نیاز آن (مارن آهکی و رسی)
- ✓ وجود واحدهای تولیدی (سرنگ شفا، شمش سرب، قند، تصفیه روغن، کمپوت و کنسرو)
- ✓ وجود معادن منحصر بفرد (نمک آبی- باریتین)
- ✓ وجود شهرک صنعتی و امکانات زیربنایی، زمین و نیروی کار
- ✓ نزدیکی به استان همدان و توان جذب صنایع بزرگ
- ✓ فاصله نزدیک شهرک صنعتی با جاده ترانزیت
- ✓ وجود مواد اولیه فراوان برای واحدهای صنایع تبدیلی
- ✓ وجود مراکز آموزش فنی و حرفه ای و هنرستان فنی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ فقدان استراتژی توسعه صنعتی و معدنی (در شهرستان)
- ✓ پایین بودن میزان رقابت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی
- ✓ ارتباط ضعیف مراکز آموزش با توانمندیهای شهرستان
- ✓ مشکل تهیه وثیقه در جذب تسهیلات بانکی (مقررات بانکی و موقوفه بودن اسناد)
- ✓ طولانی بودن بازگشت سرمایه نسبت به سایر بخشها

پ- اهداف بلندمدت

- ✓ ایجاد زمینه‌های لازم برای توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی
- ✓ تجهیز شهرستان به مراکز ارائه خدمات تخصصی برتر جهت پشتیبانی از توسعه صنعتی و معدنی

ت- راهبردهای توسعه

- ✓ ایجاد واحدهای ارائه دهنده خدمات فنی و مهندسی

- ✓ تکمیل زیربناهای موجود بخش
- ✓ تعریض، اصلاح و بهسازی جاده ارتباطی بین قیدار و زنجان
- ✓ توسعه و گسترش و ایجاد ارتباط بین آموزشهای فنی و حرفه‌ای و صنعت و معدن
- ✓ تسهیل در تأمین منابع سرمایه‌ای و ارائه تسهیلات ویژه به متقاضیان و مجریان طرح‌ها
- ✓ ایجاد پایانه حمل و نقل
- ✓ ایجاد واحد اطلاع‌رسانی و راهنمایی سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی، داخلی و خارجی
- ✓ برنامه ریزی جهت احداث خطوط و ایستگاههای تولید و توزیع برق
- ✓ توسعه انتقال گاز جهت مصارف صنعتی

ث- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ ایجاد زیرساخت‌های لازم برای توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی
- ✓ ایجاد رشته‌های مرتبط با صنعت و معدن
- ✓ گسترش صنایع تبدیلی
- ✓ هماهنگی هر چه بیشتر مسئولین ذیربط در شهرستان در راستای توسعه بخش

د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ اجرای طرح مطالعاتی (شناسایی ذخایر معدنی و امکان سنجی اکتشاف و استخراج)
- ✓ تسهیل روند پرداخت منابع بانکی و ارائه تسهیلات ویژه
- ✓ تأمین برق، گاز و تلفن شهرک صنعتی
- ✓ اجرای سیستم فاضلاب شهرک صنعتی
- ✓ ایجاد ناحیه صنعتی در گرماب یا زرین‌رود (و یا ... مکان مناسب دیگر)
- ✓ توسعه آموزشهای فنی و حرفه‌ای مورد نیاز

۳-۳- بازرگانی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود امکانات بالقوه و بالفعل در زمینه تولید محصولات زراعی و باغی به عنوان زمینه مناسبی برای صنایع جنبی و تبدیلی در جهت صادرات
- ✓ وجود کارخانه سیمان و منابع عظیم خاک رس مرغوب بعنوان امکان بسیار مناسب برای توسعه فعالیت‌های خدماتی و تجاری
- ✓ قرار گرفتن شهرستان در مسیر ارتباطی با استان همدان
- ✓ وجود صنایع دستی فرش‌بافی سنتی (فرش افشار، دهجلال و بیجار)

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ فقدان تشکلهای و شرکتهای تخصصی صادرات و واردات
- ✓ فروش فلّه‌ای و بدون بسته‌بندی گردو و حبوبات و فقدان صنایع بسته‌بندی
- ✓ کمبود واحدهای تولیدی در بخش صنعت و معدن
- ✓ پایین بودن سطح آموزش تجار و بازرگانان برای ورود به بازارهای جهانی
- ✓ گرایش پایین به تجارت خارجی در مقایسه با تجارت داخلی

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ پایین بودن سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌های بخش خصوصی
- ✓ فقدان تشکلهای تخصصی

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ ایجاد توازن در توسعه بخش بازرگانی به موازات توسعه بخش کشاورزی
- ✓ افزایش عوامل تجارت خارجی و داخلی
- ✓ افزایش امکان ذخیره سازی کالاهای اساسی حداقل بمدت ۴ ماه

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ تقویت و گسترش فعالیت‌های بازرگانی در واحدهای صنعتی و معدنی و کشاورزی
- ✓ تقویت و توسعه سرمایه‌گذاری، نیروی انسانی، مبادلات بازرگانی و واحدهای بسته بندی

د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ افزایش تعداد واحدهای تولیدی و صنفی و بسته بندی
- ✓ ایجاد شرکت‌های خدماتی بازرگانی و افزایش عوامل تجارت خارجی
- ✓ افزایش ظرفیت ذخیره سازی و نگهداری کالاهای تولیدی
- ✓ ساماندهی شبکه توزیع

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ مطالعه و تحقیق در خصوص مزیت‌های تولیدی و صادراتی و صنایع روستایی
- ✓ شناسایی نیروی انسانی مستعد و واجد شرایط برای حوزه تجارت خارجی
- ✓ شناسایی سرمایه‌گذاران محلی و غیرمؤد
- ✓ برگزاری دوره‌های آموزشی (عمومی، واردات، صادرات و بازاریابی)
- ✓ تبلیغ و فرهنگ‌سازی صادرات و ترویج هدفمند تولید برای صادرات
- ✓ تدوین اولویت‌های سرمایه‌گذاری به تفکیک بخش‌های صنعت، معدن، کشاورزی و صنایع روستایی
- ✓ ایجاد تشکل‌های تولیدی، صادراتی، بازرگانی از طریق صنایع تبدیلی، بسته‌بندی و کشت و صنعت در مقیاس تجاری و رقابتی
- ✓ حمایت از سرمایه‌گذاری در احداث سیلو و انبار عمومی با ظرفیت ۵ هزار تن و ایجاد انبار مکانیزه گندم توسط بخش خصوصی با ظرفیت ۴۰ هزار تن
- ✓ ایجاد صنایع جنبی سیمان (سازه‌های بتنی، مصالح ساختمانی و ...)
- ✓ حمایت از ایجاد کارگاه‌های متمرکز قالبیافی و بهیافی برای صادرات
- ✓ ایجاد صنایع جنبی آرد و گندم در راستای تولید نان حجیم و سنتی در مقیاس صنعتی
- ✓ ایجاد سردخانه با ظرفیت ۳ هزار تن توسط بخش خصوصی

۴-۳- میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود آثار تاریخی، فرهنگی و جاذبه‌های گردشگری متعدد شناسایی شده و قابل ثبت در فهرست ملی به تعداد ۴۳۸ مورد
- ✓ تنوع پوشش گیاهی و رویش انواع گیاهان و اقلیم مناسب منطقه
- ✓ عبور رودخانه‌های قزل اوزن، سجاسرود و خراود با چشم اندازهای زیبا با قابلیت کاربرد در رونق اقتصادی و زیرساخت‌های گردشگری
- ✓ وجود دشت‌های وسیع سرسبز در حاشیه رودخانه‌ها
- ✓ قرار گرفتن مناطق نمونه گردشگری و مراکز هدف گردشگری از جمله سهرورد، زرنند و کرسف
- ✓ وجود بقعه حضرت قیدار نبی (ع)، غار کتله خور، زرین غار، حمام بزینهرود، مسجد جامع و قبرستان تاریخی سجاس و قیدار
- ✓ امکان تولید و عرضه انواع صنایع دستی
- ✓ قرار گرفتن در مسیر مواصلاتی زنجان تا همدان به جهت اهداف گردشگری

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ فقدان زیرساخت‌های گردشگری (اقامتی، پذیرایی، مسافرتی و جهانگردی)
- ✓ کمبود امکانات رفاهی و خدماتی در کنار آثار فرهنگی، تاریخی و جاذبه‌های گردشگری (کمپ‌های موقت و دائمی، نمازخانه، سرویس بهداشتی و ...)
- ✓ کمبود نیروی انسانی متخصص و فروشگاه‌های عرضه محصولات و وسایط نقلیه عمومی و خصوصی در حوزه گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی
- ✓ عدم اطلاع رسانی و تبلیغات مؤثر و هدفمند
- ✓ فقدان استراتژی توسعه صنعت گردشگری در منطقه

پ- مهمترین مسائل بخش

- ✓ پایین بودن تعداد مسافران ورودی به شهرستان و کمبود درآمد بخش گردشگری و در نتیجه عدم تمایل و تشویق بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری
- ✓ فقدان طرح جامع گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی
- ✓ کمبود اعتبار لازم برای تملک ابنیه و محوطه‌های تاریخی و باستانی
- ✓ فقدان مراکز علمی، آموزشگاه‌ها و کارگاه‌های تخصصی در جهت توسعه اهداف بخش
- ✓ مشخص نبودن مالکیت حقوقی اراضی مورد نیاز طرح‌های گردشگری

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ تقویت و توسعه طرح‌ها و زیرساخت‌های گردشگری
- ✓ توسعه مشارکت مؤثر نهادهای محلی در فرآیند تصمیم‌گیری بخش
- ✓ استفاده از دانش بومی و ارتقاء فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی
- ✓ توسعه و تقویت برنامه‌های تبلیغاتی

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ هماهنگ نمودن طرح‌های عمرانی، صنعتی، تولیدی و خدماتی با برنامه‌های توسعه گردشگری
- ✓ تهیه و تدوین و توسعه طرح‌های مبتنی بر حفاظت، مرمت و احیاء کلیه آثار ارزشمند فرهنگی، تاریخی و طبیعی
- ✓ حمایت از افزایش تولیدات مراکز عرضه محصولات و خدمات بخش در جهت جذب گردشگر
- ✓ تعامل و همکاری مستمر با سازمان‌های ذیربط (نیروی انتظامی، شهرداری، حمل و نقل و ...)
- ✓ استانداردسازی راه‌های مواصلاتی
- ✓ انجام تبلیغات جاده‌ای در مسیرهای مواصلاتی و راهنمایی گردشگران

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ همکاری و تعامل کلیه عوامل اجرایی بخش‌های دولتی و خصوصی
- ✓ تبلیغ و معرفی جاذبه‌های گردشگری
- ✓ اصلاح و استانداردسازی مسیرهای مواصلاتی
- ✓ ترغیب بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری
- ✓ تعریف مسیرهای گردشگری
- ✓ انجام تسهیلات لازم برای درمان گردشگران
- ✓ پیش‌بینی وسائط نقلیه مخصوص گردشگری

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ بررسی و شناسایی آثار فرهنگی، تاریخی و طبیعی به منظور تدوین اطلس باستان‌شناسی
- ✓ تهیه و تدوین طرح‌های مبتنی بر مرمت و احیا
- ✓ احداث سرویس بهداشتی میان راهی در نقاط مناسب
- ✓ احداث کمپ در ورودی مراکز هدف گردشگری (همانند زرنند، سهرورد و ...)
- ✓ انجام مطالعات مردم‌نگاری و مردم‌شناسی
- ✓ ترویج و روانسازی تورهای ارزان قیمت علمی، آموزشی، تفریحی و زیارتی با ایجاد آژانس‌های مسافرتی
- ✓ اجرای دوره‌های آموزشی کوتاه مدت و میان مدت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- ✓ برگزاری جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها و همچنین شرکت در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی
- ✓ مطالعه و ایجاد بازارچه صنایع دستی در مراکز مهم جمعیتی و گردشگری
- ✓ انجام مطالعات آماری در خصوص رضایتمندی گردشگران وارد شده به شهرستان
- ✓ ایجاد و توسعه انجمن‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
- ✓ طراحی و ایجاد موزه‌های تخصصی مردم‌شناسی و باستان‌شناسی در مناطق نمونه و روستاهای هدف
- ✓ اجرای طرح‌های ساماندهی بقعه قیدار نبی (ع) و مساجد جامع و قبرستانهای تاریخی
- ✓ بهسازی و استانداردسازی مهمانپذیرهای موجود و جذب سرمایه‌گذار جهت ایجاد مهمانپذیر جدید

- ✓ تهیه و نصب تابلوهای راهنما در مسیر گردشگری به منظور راهنمایی گردشگران و معرفی جاذبه‌های گردشگری به آنان
- ✓ راه اندازی مراکز اطلاع‌رسانی دائمی و موقت در مبادی ورود شهرستان
- ✓ احداث مجتمع‌های رفاهی بین راهی در نقاط پیشنهادی با مطالعه دقیق و جامع
- ✓ مهیا سازی جاذبه‌های طبیعی از جمله زرین غار
- ✓ ایجاد سرویس‌های بهداشتی جدید و بهسازی سرویس بهداشتی موجود

۴- منابع طبیعی

۴-۱- منابع آب و خاک

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود دو سرشاخه مهم رودخانه قزل‌اوزن از جمله سجاسرود و خرارود
- ✓ جریان داشتن رودخانه قزل‌اوزن به طول ۵۰ km در شهرستان
- ✓ امکان استفاده از تأسیسات پمپاژ و سد مخزنی
- ✓ وجود دشت‌های کواترنری و رشته کوه‌های کارستی در شهرستان به عنوان نشانگر آب زیرزمینی در حفره‌های تشکیلات آهکی
- ✓ قابلیت کشت اراضی شهرستان در حد ۶۰ درصد (حدود ۳۰۰ هزار هکتار)
- ✓ وجه غالب کشت اراضی زراعی (حدود ۹۰ درصد اراضی قابل کشت) (۲۷۰ هزار هکتار)

ب- مهمترین محدودیت‌ها

- ✓ وجود مناطق ممنوعه (دشتهای سجاسرود و خرارود) و پایین بودن سفره‌های زیرزمینی
- ✓ ضعف آموزش و ترویج در بخش اجرایی برای بهره‌برداران
- ✓ عدم مطالعه جامع آب و خاک و فقدان بانک اطلاعاتی
- ✓ کمبود آب جهت توسعه تولید چوب و فضای سبز
- ✓ افزایش بی‌رویه جمعیت بهره‌بردار از منابع آب و خاک

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ تاثیر منفی در بیلان منطقه بعلت برداشت‌های غیرمجاز و اضافه برداشت دارندگان مجوز
- ✓ شسته شدن خاک‌های حاصلخیز و انباشت آنها در پشت سدها به سبب تخریب مراتع بالادست، چرای بی‌رویه، زراعت غلط در اراضی شیب دار و کم‌بازده و شخم در جهت شیب

ت- راهبردهای توسعه

- ✓ استفاده از توانمندیهای بخش خصوصی در جهت توسعه بهره‌برداری اصولی از منابع آبهای سطحی و زیرزمینی
- ✓ فرهنگ‌سازی اصول فنی استحصال آب از طریق شوراها، دهیاری‌ها و مشارکت عمومی روستاییان
- ✓ هماهنگی بیشتر بین دستگاههای ذیربط در رفع موانع موجود در اجرای قانون توزیع عادلانه آب
- ✓ حفظ پتانسیل آبدهی آبخوان و تداوم بهره‌برداری از این منابع در دشتهای شهرستان با اجرای طرحهای مناسب

ث- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ سرمایه‌گذاری دولتی برای مهار آب‌های سطحی (بخصوص سرشاخه‌های اصلی قزل‌اوزن مانند تالوار و بزینه‌رود به منظور جلوگیری از خروج سریع آب از منطقه و توزیع مناسب برداشت آب در فصول زراعی)
- ✓ آبخیزداری حوضه‌های آبریز رودخانه و طولانی‌تر نمودن زمان جریان در رودخانه‌های فصلی و استفاده از آب بهنگام آنها
- ✓ اجرای سیستمهای نوین آبیاری با استفاده از تسهیلات بانکی، مشارکت مردمی و یارانه‌های دولتی
- ✓ نصب کنتور حجمی بر روی چاههای برداشت و جلوگیری از برداشت‌های بدون مجوز
- ✓ انجام تغذیه مصنوعی و ترمیم ذخایر منابع آب زیرزمینی

د- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ اجرای قانون توزیع عادلانه آب (جلوگیری از بهره‌برداریهای غیرمجاز و اضافه برداشت)
- ✓ حل مشکل اراضی ملی اوقافی در خصوص صدور اسناد مالکیت
- ✓ استفاده از تسهیلات بانکی

- ✓ حفاظت از حوضه‌های آبخیز (جلوگیری از تخریب و تغییر کاربری اراضی)
- ✓ شناسایی منابع آلاینده آبهای زیرزمینی و معرفی آنها به شرکت آب و فاضلاب
- ✓ تعیین مناطق مستعد جهت پخش سیلاب و آبخوان داری
- ✓ مطالعه مناطق مستعد جهت سدهای زیرزمینی
- ✓ تهیه نقشه سیل خیزی و فرسایش پذیری
- ✓ مطالعه و احداث سدهای خاکی و کانالهای انتقال آب
- ✓ تکمیل سد و شبکه آبیاری تالوار و بهره برداری از آن
- ✓ مطالعه و احداث بندهای انحرافی
- ✓ ایجاد سیستم پیش آگاهی با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای

۲-۴- پوشش گیاهی و محیط زیست

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ گونه‌های گیاهی و جانوری منحصر بفرد
- ✓ آثار طبیعی منحصر بفرد (غار کتله خور، تالاب، رودخانه)
- ✓ اکوسیستم متنوع پرندگان مهاجر، ماهی و آبزیان
- ✓ پتانسیل اکوتوریسم بالا
- ✓ وجود مواد اولیه کانی و معدنی برای کارخانجات (سیمان، سیلیس، کاشی، سرامیک، آجر، گچ و آهک، شن و ماسه، نمک و)
- ✓ وجود گیاهان با کاربرد دارویی و صنعتی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ وجود دام مازاد
- ✓ عدم توجه افراد به از بین رفتن مراتع و خاک
- ✓ عدم رسیدگی سریع و قاطع به پرونده‌های متصرفین اراضی ملی شده

- ✓ کمبود شدید پرسنل و امکانات حفاظتی
- ✓ وجود فاضلابها و پسابهای صنعتی و انسانی و عدم تصفیه آنها
- ✓ وجود صنایع مزاحم شهری
- ✓ عدم وجود محل دفن ضایعات سمی و خطرناک
- ✓ زیاد بودن نوسانات دما، کمی بارندگی و طولانی بودن فصل خشک
- ✓ عدم وجود مطالعه جامع گیاهی و جانوری در خصوص شناسایی و تعیین حدود گونه‌ها با توجه به تنوع آنها

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ احتمال نابودی سریع منابع طبیعی، جنگلی و مراتع شهرستان
- ✓ گرایش به صنعتی شدن و اثرات آن در اقلیم کشاورزی
- ✓ کمبود مطالعات پژوهشی و راه کارهای تخصصی
- ✓ آلودگی شدید رودخانه‌ها و آبهای زیرزمینی و فرسایش خاک
- ✓ افزایش بهره‌برداری بی‌رویه معادن و صدور مجوز توام با تخریب محیط زیست
- ✓ احتمال آسیب‌پذیری غارها، چشم اندازه‌ها و مناطق بکر و زیبا

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ جلوگیری، کنترل و کاهش عوامل مخرب و متجاوز به منابع طبیعی و عرصه‌های مرتعی
- ✓ تثبیت مالکیت دولت بر عرصه‌های منابع ملی و دولتی در سطح باقیمانده شهرستان
- ✓ فرهنگ‌سازی در توسعه فرهنگ منابع طبیعی
- ✓ برنامه‌ریزی برای جلوگیری از تغییر کاربری اراضی منابع طبیعی
- ✓ تهیه نقشه اولویت بندی عملیات آبخیزداری
- ✓ تکمیل طرح ممیزی اراضی و تفکیک مستثنیات
- ✓ بهره‌برداری بهینه و معتدل از منابع حیاط وحش توام با افزایش درآمد ناشی از صدور پروانه شکار و

- ✓ افزایش سطح مناطق حفاظت شده و ممنوعه
- ✓ بازگشایی (و بهره‌گیری از توانهای توریستی و ترویج صنعت اکوتوریسم) مناطق ممنوعه و حفاظت شده
- ✓ انجام مطالعات علمی و ارائه راهکارهای تخصصی در تناسب تکنولوژی و مسائل زیست محیطی و اختصاصات فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی شهرستان
- ✓ جلب مشارکت مردمی در قالب تشکل‌های غیردولتی به طرفداری از محیط زیست

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ حفظ توان اکولوژیکی و احیای حوزه‌های تخریب یافته و کنترل کانونهای بحران
- ✓ متعادل‌سازی تعداد دام و تولید علوفه
- ✓ کنترل توسعه غیراصولی صنایع آلاینده و مزاحم (در مجاورت اماکن مسکونی، رودخانه‌ها و سفره‌های زیرمینی آب)
- ✓ مدیریت پسماندهای صنعتی، شهری، خانگی، ساختمانی و بیمارستانی خطرناک
- ✓ جلوگیری از بحران زیست محیطی در زمینه دفع زباله

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ ارزیابی و پایش طرح‌های منابع طبیعی
- ✓ واگذاری امور قابل انتقال به بخش غیردولتی
- ✓ برنامه‌ریزی جهت اجرای طرح‌های ناحیه ای بر اساس توان اکولوژیکی منطقه و بازنگری طرح‌های توسعه اقتصادی بر اساس آن
- ✓ بازنگری در توسعه گردشگری در راستای حفاظت از اکوسیستم‌های طبیعی

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ دفع بهداشتی زباله‌ها به ویژه در مناطق شهری
- ✓ یافتن محل مناسب برای دفع زباله‌های شهری به ویژه شهر قیدار
- ✓ آگاه‌سازی، پیشگیری و کنترل آفات و بیماریها در کل عرصه‌های منابع طبیعی
- ✓ اصلاح و احیای مراتع تخریب شده و بحرانی
- ✓ بهنگام‌سازی آمار و اطلاعات بخش
- ✓ تکمیل شبکه بی‌سیم و بالا بردن میزان پوشش آن از ۸۵٪ به ۱۰۰٪ در شهرستان
- ✓ بالا بردن ضریب پوشش حفاظتی منابع طبیعی از ۳۰٪ به ۴۰٪ (تجهیز و تأمین نیروی انسانی)
- ✓ تکمیل برنامه ممیزی مرتع و صدور پروانه چرای دام
- ✓ اجرای برنامه و تهیه و واگذاری طرح‌های مرتع داری
- ✓ کنترل و تهیه الگوی مطلوب پراکنش جمعیت
- ✓ راه اندازی سیستم تصفیه فاضلاب در شهرک صنعتی
- ✓ احداث تصفیه‌خانه‌های شهری با توجه به افزایش روزافزون معضل فاضلاب‌های شهری
- ✓ برنامه‌ریزی جهت احداث مجتمع‌های دامداران و انتقال سریع دامداران داخل شهری
- ✓ مدیریت دفع زباله‌های عفونی و بیمارستانی
- ✓ فعال نمودن سریع، مؤثر و کارآمد کمیسیون تبصره ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها جهت برخورد اصولی با صنایع مزاحم شهری (این بند می‌تواند در کلیه مناطق شهری استان تسری پیدا کند)
- ✓ ایجاد موزه تاریخ طبیعی شهرستان
- ✓ تجهیز پاسگاه‌های کنترل حیات وحش
- ✓ اجرای کامل مواد ۱۰۴ و ۱۳۴ (تجمیع عوارض- آلودگی‌های زیست محیطی صنایع)

۵- زیر بناها

۵-۱- راه و ترابری

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود گلوگاه مناسب در جهت ارتباط شمال غرب کشور (بخصوص استانهای کردستان و آذربایجان غربی به مرکز کشور) (جاده جدید التاسیس خورخوره)
- ✓ ترانزیت محصولات تولیدی و مصرفی شهرستان به مناطق تهران، قزوین، همدان، زنجان، بیجار و به عکس (سیمان، گندم و ...)
- ✓ موقعیت ممتاز جغرافیایی شهرستان در جهت کاهش مسیرهای ارتباطی جنوب به غرب و شمال و غرب به مرکز کشور (بطور مثال مسیر شهرستان خدابنده راه دسترسی همدان به گیلان را ۲۵۰ km کاهش می‌دهد)

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ عدم اطلاع‌رسانی و توجه صحیح و اصولی به مزیت‌های استفاده از مسیر خدابنده به مرکز و استانهای شمالغربی
- ✓ استفاده بی‌رویه از جاده‌های آسفالتی با تناژ بارهای غیراستاندارد
- ✓ وجود نقاط حادثه‌خیز و خطرناک جاده‌ای و کم عرض بودن جاده ارتباطی اصلی با توجه به ترانزیت محصول سیمان و ... از شهرستان با کامیونهای بزرگ
- ✓ ضعیف بودن کیفیت راه‌های روستایی و تخریب جاده‌های آسفالتی در فصل سرما
- ✓ تملک حریم‌های قانونی راه‌ها بخصوص در داخل روستاها
- ✓ فقدان نیروی انسانی متخصص در امر راهسازی و کمبود شرکت‌ها و پیمانکاران محلی

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ بالا بودن هزینه‌های اجرایی پروژه‌های راهسازی
- ✓ کندی آهنگ رشد و توسعه بخش

- ✓ عدم هماهنگی سال مالی و فصل کاری
- ✓ نبود کمربندی (کنارگذر) در شهر قیدار و عبور وسایط نقلیه سنگین از داخل شهر
- ✓ نبود مراکز خدماتی- رفاهی (در محور سه راهی سلطانیه- قیدار- زرین رود- شیرین سو- همدان)
- ✓ فقدان پاسگاه پلیس راه در محور سلطانیه- همدان و جاده خورخوره
- ✓ وجود تقاطع‌های خطرناک و نامناسب از جمله (سه راهی سجاس، حصار به جاده خورخوره، حصار به نورآباد، زرین رود به گرماب، شوراب، کبودگنبد و سه راهی سلطانیه)
- ✓ فقدان باند سبقت و سیستم روشنایی در گردنه‌های دهجلال، پیرمرزبان و آقبلاغ (مسیر سلطانیه- قیدار- همدان)
- ✓ فقدان ارتباط شهرستان به اتوبان تهران- زنجان- تبریز

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ توسعه و بهسازی حمل و نقل جاده‌ای بین مراکز بخشها و مناطق پرجمعیت
- ✓ ایجاد شبکه‌های حمل و نقل مناسب در راستای بهره برداری از پتانسیل‌های اقتصادی منطقه (بوپژه کشاورزی، دامداری، منابع طبیعی، محصولات صنعتی و معدنی)
- ✓ ارتقاء سطح راه‌های شهرستان با نگاه مجدد و ویژه به مسیرهای ترانزیت کالا و مسافر
- ✓ مطالعه و احداث کمربندی در شهرهای قیدار، زرین رود، سجاس و گرماب و روستاهای پرجمعیتی که جاده از داخل آنها عبور می‌کند.
- ✓ ارتقاء سطح راه اصلی شهرستان به مرکز استان (راه‌اندازی اخیر کارخانه سیمان و تردد و سایط نقلیه سنگین مخصوص حمل سیمان و کم عرض بودن مسیر جاده‌ای بر اهمیت این موضوع افزوده است)
- ✓ ایجاد مسیر ارتباطی بین راه اصلی شهرستان به آزاد راه زنجان- قزوین
- ✓ مطالعه و ایجاد پاسگاه، کمپینگ گردشگری، مراکز خدماتی و رفاهی
- ✓ پیگیری و اجرایی نمودن راه ارتباطی ملی (همدان- خدابنده- زنجان- رشت) در جهت رفع تنگنای اصلی و استفاده از مزیت نسبی کاهش فاصله بین مناطق غرب، جنوب و شمال)

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ ایجاد و ارتقاء سطح راه‌های بین منطقه‌ای در جهت توسعه سرمایه‌گذاری
- ✓ ارتقاء سطح و تعریف مسیر گردشگری و بالا بردن سطح استاندارد جاده‌ای- گردشگری
- ✓ رفع نقاط حادثه خیز
- ✓ ایجاد پاسگاه و کمپینگ اقامتی- گردشگری و مراکز خدماتی- رفاهی

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ تأکید بر نگهداری، بهسازی و بازسازی و استانداردسازی تأسیسات موجود و تسهیلات حمل‌ونقل
- ✓ گسترش شبکه‌های ارتباطی شهرستان و ارتقاء کیفیت راه‌های شهرستان
- ✓ ارتقاء و گسترش راه‌های روستایی (این سیاست به دلیل بافت روستایی شهرستان لازم است)
- ✓ افزایش ضریب آگاهی و تبلیغات مناسب جاده‌ای و گردشگری
- ✓ ساماندهی، بهسازی و ایجاد تقاطع‌های غیرهمسطح و هم سطح
- ✓ ساماندهی حریم راه‌های (اصلی، فرعی و روستایی) و ساخت مجتمع‌های خدماتی- رفاهی و کمپینگ و پاسگاه
- ✓ ایجاد پایانه‌های حمل و نقل در مراکز بخش
- ✓ احداث واحدهای راه داری و استفاده از پتانسیل مواد معدنی موجود در منطقه در بخش راه‌سازی
- ✓ توسعه و ارتقاء راه ابهر به قیدار
- ✓ حمایت از تشکیل شرکت‌های راه سازی
- ✓ ارتقاء سطح علمی متولیان بخش با ارائه دوره‌های بازآموزی و نوآموزی

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ ارتقاء راه قیدار- سلطانیه به راه اصلی دو خطه (رفت و برگشت)
- ✓ ارتقاء راه قیدار- همدان به راه اصلی
- ✓ احداث ساختمان پلیس راه قیدار سلطانیه و قیدار همدان

- ✓ پیگیری و اجرایی نمودن راه ملی همدان به رشت از مسیر زنجان- قیدار
- ✓ احداث کمربندی قیدار و دیگر شهرهای شهرستان
- ✓ مرمت و بهسازی راه قیدار- خورخوره و گرماب- باش قشلاق تا جاده بیجار و مسیر حصار- آبگرم قزوین
- ✓ اصلاح و ارتقاء مسیرهای بین بخشی شهرستان و غار کتله خور
- ✓ رفع نقاط حادثه خیز و خطرناک بویژه (سه راهی سجاس، ورودی دهجلال از طرف سلطانیه بعد از گردنه، سه راهی حصار به جاده خورخوره و نورآباد، سه راهی زرین رود به گرماب، سه راهی شوراب، کبودگنبد و سه راهی سلطانیه)
- ✓ ایجاد باند سبقت و سیستم روشنایی در سه گردنه دهجلال، پیرمرزبان، آقبلاغ
- ✓ احداث مجتمع رفاهی- خدماتی در سه راهی زرین رود، سلطانیه و شیرین سو
- ✓ ارتقاء راه کرسف- گرماب
- ✓ پیشنهاد مطالعه و ایجاد حمل و نقل ریلی به شهرستان از طریق زنجان- همدان

۲-۵- انرژی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود پست ۶۳ کیلو ولت در شهرستان
- ✓ وجود سیستم GIS برای خطوط و پست‌های انتقال
- ✓ وجود خط انتقال گاز به طول ۴۸ کیلومتر
- ✓ گازرسانی به شهر قیدار و ۸ نقطه تابعه
- ✓ وجود نیروی انسانی متخصص در بخش انرژی در شهرستان

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ فن آوری قدیمی با مصرف انرژی بالا در بخش صنایع شهرستان
- ✓ نبود آمار و اطلاعات دقیق و مکانیزه در بخشهای مختلف (کشاورزی، روستایی و شهری)

- ✓ نبود توجیه اقتصادی طرحهای مدیریت مصرف برق
- ✓ الزام به بهره‌برداری از تأسیسات قدیمی صنعت برق که عمر مفید آنها تمام شده
- ✓ زمانبر، ارزبر و سرمایه بر بودن طرحهای توسعه و بهینه سازی برق
- ✓ نبودن سیستم جامع و مکانیزه ثبت اطلاعات سیستم قدرت
- ✓ نبودن PLC در نقاط مختلف شبکه انتقال
- ✓ عدم وجود نیروگاه
- ✓ بالا بودن تلفات انرژی
- ✓ کثرت و پراکندگی روستاها
- ✓ کمبود منابع سرمایه‌ای
- ✓ نبود راه بین مزارع به چاههای کشاورزی برای تأمین برق
- ✓ کمبود پیمانکار توانمند جهت اجرای پروژه‌ها

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ دغدغه انتقال گاز طبیعی به روستاهای واجد شرایط و افزایش سهم گاز طبیعی در بخش انرژی
- ✓ عدم تأمین تجهیزات مورد نیاز تبادل انرژی از سوی سازندگان داخلی و نیاز به تأمین بخش قابل توجهی از تجهیزات بخش برق از خارج

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ برقرار کردن چاههای کشاورزی و واحدهای صنعتی
- ✓ تعادل بین فازها در پستهای توزیع و اصلاح ولتاژ در شبکه
- ✓ کاهش تلفات در بخش توزیع
- ✓ تغییر الگوهای مصرف
- ✓ افزایش سهم گاز و کاهش سوختهای مایع
- ✓ قرائت از راه دور کنتورهای سنگین

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ توسعه، گسترش، بسترسازی و تقویت بخش پیمانکاری
- ✓ شناسایی و کاهش تلفات و افزایش ظرفیت پست‌ها
- ✓ استراتژی مناسب در خصوص توسعه صنعتی و گسترش شبکه برق
- ✓ توسعه ظرفیت و ایجاد شبکه در نواحی بزینه‌رود، گرماب، سجاس و قیدار
- ✓ طراحی و استقرار شبکه جامع PLC و فیبر نوری
- ✓ تفکیک بخش فروش انشعاب از شرکت‌های توزیع و واگذاری آن به بخش خصوصی
- ✓ استقرار کامل سیستم C.N.G برای کاهش مصرف بنزین و مونیتورینگ اطلاعات شبکه گازرسانی
- ✓ حرکت از سیستم‌های جزیره‌ای به شبکه‌ای و استقرار سیستم جامع اطلاعات، نظام MIC (با روش‌های اجرایی TPS و IPC هر واحد)
- ✓ تفکیک بخش تعمیر و نگهداری از واحدهای بهره‌برداری و واگذاری آنها به بخش خصوصی
- ✓ شناسایی نیازها و اجرای پروژه‌های تحقیقاتی
- ✓ حمایت از تولیدکنندگان بخش خصوصی در بخش انرژی

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ بهینه‌سازی مصرف برق و افزایش ضریب بار
- ✓ تأمین برق مطمئن و کافی برای طیف گسترده مشتریان جدید
- ✓ تعدیل و کاهش نسبی هزینه‌ها و بهبود بهره‌برداری در بخش انتقال، فوق توزیع و توزیع
- ✓ ترغیب صنایع به استفاده از نور طبیعی به جای نور مصنوعی
- ✓ ترویج استفاده از لامپ‌های کم مصرف
- ✓ جوابگویی به نیازهای متقاضیان جدید برق و گاز
- ✓ تأمین پشتیبانی و هدایت شرکت‌های توزیع در راستای افزایش کارایی و اثربخشی
- ✓ تأمین شرایط زیست محیطی مناسبتر به جهت کاهش مصرف سوخت‌های مایع

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ احداث پست ۴۰ کیلو ولت در اراضی تویقره برای تأمین برق حداقل ۲۰ سال آینده
- ✓ ارائه خدمات به حدود ۴۰ هزار مشترک شهری و روستایی
- ✓ احداث ۱۵ کیلومتر شبکه فشار متوسط هوایی (مسیر تویقره)
- ✓ احداث ۷ کیلومتر شبکه (از چنگور تا خان تیمور)
- ✓ احداث شبکه ۲۰ کیلوولت به طول ۴۲۴۰ متر (از گرماب تا سه راهی قویی)
- ✓ احداث شبکه ۲۰ کیلوولت به طول ۸۹۹۰ متر (از حسام آباد تا قازخلو)
- ✓ احداث شبکه ۲۰ کیلوولت به طول ۴۲۶۵ متر (از قیدار تا پسکوهان)
- ✓ احداث ۲ خروجی در قیدار، یک فیدر در گرماب و ۵ فیدر در زرین رود
- ✓ تکمیل عملیات گازرسانی ۱۰ نقطه در حال اجراء
- ✓ مطالعه و طراحی عملیات گازرسانی تعداد ۲۹ نقطه تابعه
- ✓ طراحی خط انتقال گاز ۱۲ اینچ زرین رود
- ✓ احداث مراکز توزیع انواع مواد سوختی (پمپ گاز)
- ✓ برقدار نمودن ۷۰ حلقه چاه کشاورزی در هر سال
- ✓ احداث ۴۰ کیلومتر شبکه برق (از زرین‌رود تا کهلا) برای تقویت و تأمین برق چاههای کشاورزی
- ✓ تأمین برق مورد نیاز پمپاژ اراضی گرماب
- ✓ احداث خط اصلی ۶۳ کیلوولت از قیدار تا زرین رود
- ✓ احداث پست ۶۳ کیلوولت در شهر زرین رود
- ✓ قرائت از راه دور کنتورهای سنگین

۳-۵- توسعه شهری

الف- قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود کانون‌های متوسط و کوچک متعدد جمعیتی با امکان جذب جمعیت و تعادل بخشی به فرآیند حرکت جمعیت منطقه (قیدار- سجاس- کرسف- زرین‌رود- گرماب و ...)
- ✓ وجود پتانسیل‌های کافی از قبیل آب، انرژی، راه، نیروی انسانی، تأسیسات زیربنایی و امکانات توسعه صنعتی و معدنی
- ✓ نزدیکی به عمده‌ترین قطب‌های جمعیتی و صنعتی کشور (تهران، قزوین و همدان)
- ✓ برخورداری از آثار ارزشمند طبیعی و تاریخی (مجموعه‌های بقعه قیدار نبی، مجموعه تاریخی سجاس، غار کتله‌خور و زرین غار)
- ✓ قرار گرفتن در محور توسعه خطی شمال و جنوب کشور (گیلان- زنجان- خدابنده- همدان)

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ ضعف شبکه ارتباطی بین منطقه ای استان‌های همجوار
- ✓ اوقافی بودن زمین‌های شهر قیدار و بعضی از روستاهای شهرستان
- ✓ ضعف زیربناها و تأسیسات خدماتی کانون‌های برخوردار از جاذبه
- ✓ قرار گرفتن مناطق شهری شهرستان در مناطق حاشیه ای و بدون ارتباط عمیق با محور اصلی شاهراه تهران- اروپا
- ✓ کافی نبودن درآمد شهرداریها

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ فقدان کانون‌های بزرگ شهری و پراکندگی و تعداد کم جمعیت شهری در شهرهای کوچک که عمدتاً از روستا به شهر تبدیل شده‌اند و چهره کشاورزی و روستایی دارند.
- ✓ ناموزونی قابل توجه در سلسله مراتب شهری (شهرستان دارای یک کانون شهری بیش از ۲۵ هزار نفری و چندین کانون شهری کمتر از ۱۲ هزار نفر می‌باشد).

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ سازماندهی مناسب فضایی و تنظیم سلسله مراتب نظام شهری، بهبود کیفیت زندگی و تأمین رفاه
- ✓ نیل به توسعه یکپارچه شهرستان از طریق توسعه و تقویت نظام شهری در راستای مدیریت یکپارچه سرزمین با اصلاح و ارتقاء شبکه‌های ارتباطی شهرستان بویژه محور شمالی و جنوبی

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ توسعه و تجهیز شهر گرماب به عنوان مرکز مهم توریستی با عملکرد ملی و منطقه‌ای
- ✓ تقویت و تجهیز شهر قیدار و محور سلطانیه- قیدار به عنوان محور گردشگری بین‌المللی
- ✓ اصلاح ساختار نامتعادل فضایی از طریق تقویت شهرهای کوچک و متوسط
- ✓ تجهیز کانونهای شهری به خدمات تخصصی برتر
- ✓ ایجاد تعادل فضایی از طریق ارتقاء کیفی جاده زنجان- سلطانیه- قیدار- همدان و همچنین تسهیل در ارتباط مستقیم قیدار- سجاس- زنجان از طریق راه بولاماجی (پیگیری و اجرای راه ملی رشت، زنجان، همدان می‌تواند محرک بسیار مؤثر در توسعه شهرستان باشد)
- ✓ ساماندهی بافت شهرهای شهرستان بویژه قیدار

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ تقویت و توسعه شهرهای با جمعیت زیر ۲۰ هزار نفر
- ✓ تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی (داخلی و خارجی) جهت سرمایه‌گذاری و بهره‌گیری از زیربنای تجهیز شده
- ✓ اصلاح قوانین و مقررات مربوط به موقوفات قیدار نبی (ع) در جهت صرف درآمدهای موقوفاتی به ساخت و سازهای شهری و مذهبی

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ تهیه طرح جامع توسعه شهر قیدار با تأکید بر افزایش سرانه فضاهای ورزشی، سبز و آموزشی
- ✓ اجرای مجموعه گردشگری در حاشیه کوه «پنجه علی» در شهر قیدار
- ✓ تهیه و اجرای طرح جامع توسعه قیدار نبی (ع)
- ✓ بهسازی و بازسازی خطوط لوله آب، گاز، برق و تلفن
- ✓ اختصاص اعتبارات ویژه به شهرهای شهرستان بعلت فقدان درآمد کافی و منابع درآمدزا
- ✓ تهیه طرحهای متناسب با موقعیت‌های منطقه‌ای مثل طرحهای خدماتی و رفاهی (این موضوع در بخش گردشگری و صنایع دستی و همچنین بخش راه نیز مورد تأکید بوده است)
- ✓ تهیه و تنظیم و کنترل طرح جامع شهرهای سجاس، زرین رود و گرماب
- ✓ اجرای مقررات ساختمانی و آیین نامه‌های ۲۸۰۰
- ✓ کمک به بازسازی بافت فرسوده شهری
- ✓ کمک به ایجاد فضاهای تفریحی، ورزشی و فرهنگی (با تأکید بر حاشیه رودخانه‌ها)
- ✓ اجرای طرح جامع مسجد سجاس (آزاد سازی و ایجاد محوطه گردشگری)
- ✓ کمک به راه اندازی غار زرین غار
- ✓ کمک به احداث مجموعه‌های خدمات شهری

۴-۵- توسعه روستایی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ برخورداری روستاها از اراضی قابل کشت و زیر کشت
- ✓ برخورداری نسبی اکثر روستاها از خدمات عمومی رفاهی
- ✓ بهره‌مندی از امکانات برق و آب و گاز
- ✓ تجانس فرهنگی علیرغم پراکندگی روستاها
- ✓ نزدیکی عمده روستاهای منطقه به مناطق مرکزی بخشهای تابعه
- ✓ وجود جاذبه‌های طبیعی و گردشگری در برخی از نقاط (سهرورد، کرسف، دوتپه و ...)
- ✓ برخورداری از معادن سنگ‌های قیمتی و مصرفی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ ضعیف بودن شبکه ارتباطی مناطق مختلف با مراکز بخشها و شهرستان
- ✓ ضعیف بودن شبکه انتقال آب و وجود مناطق بحرانی در شهرستان
- ✓ ممنوعه بودن حفر چاه در دشتهای سجاسرود و خرارود
- ✓ پراکندگی گسترده روستاها در مساحت بیش از 5000 km^2
- ✓ اوقافی بودن ۳۶ روستا
- ✓ ویژگی توپوگرافی شهرستان و محدودیت در سکونت‌گاه‌های رسمی
- ✓ کافی نبودن تأسیسات و سرمایه‌گذاری در بخش صنایع دستی روستایی
- ✓ وجود روستاهای کمتر از ۳۰ خانوار
- ✓ وجود بیکاری آشکار و پنهان بطور گسترده در بین جوانان روستایی
- ✓ عدم سرمایه‌گذاری و تخصیص منابع جدید در توسعه و سرمایه‌گذاری روستایی

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ کمبود آب شرب بهداشتی و مطمئن در حدود نصف روستاها و لزوم تسریع در احداث مجتمع‌های آبرسانی و اجرای مجتمع‌های جدید و یا ... روشهای دیگر پس از مطالعه کافی و جامع و هدفمند
- ✓ گستردگی و پراکندگی جمعیت روستایی و لزوم تعریف روستاهای با جمعیت بالا و موقعیت مناسب جغرافیایی و اقتصادی به عنوان سکونت گاه رسمی (به ویژه در بخش افشار)
- ✓ بهسازی راههای روستایی
- ✓ توجه به بخش آموزش به ویژه در مقاطع راهنمایی و متوسطه
- ✓ اجرای طرح هادی و حل مشکل بهداشتی عمومی و معابر عمومی روستاها

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ تهیه طرح هادی برای روستاهای دارای سکونتگاه‌های مناسب
- ✓ اجرای طرح هادی تا پایان سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ در روستاهای بالای ۸۰ خانوار
- ✓ ایجاد سیستم آبرسانی بصورت پایلوت
- ✓ ایجاد تسهیلات و زیرساخت‌های توسعه اقتصاد روستایی از قبیل کانال، صنایع دستی، گردشگری
- ✓ مطالعه و امکان‌سنجی بهره‌مندی از گاز در روستاهای واقع در حریم لوله گاز
- ✓ مدیریت پسماندهای روستایی

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ هماهنگی و همیاری نهادهای ذیربط در توسعه روستایی بویژه در طرح‌های هادی
- ✓ ایجاد سیستم حمل و نقل روستایی با کمک شرکت‌های تعاونی
- ✓ توسعه و بهبود عبور و مرور در داخل روستاها (به این موضوع در بخش راه نیز اشاره شده است).

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ مطالعه و امکان‌سنجی روستاهای بالای ۸۰ خانوار برای ایجاد دهیاری
- ✓ نظام‌بندی توسعه روستایی بر مبنای محوریت دهیار و ایجاد مدیریت روستایی با مشارکت مردم
- ✓ تعریف سکونتگاه‌های رسمی بصورت متمرکز (بویژه در مناطق مرکزی و افشار)
- ✓ کنترل آبهای سطحی

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ اجرای طرح‌های هادی روستاهای بالای ۸۰ خانوار و ۵۰ خانوار
- ✓ آسفالت روستاهای بالای ۸۰ خانوار
- ✓ تهیه طرح هادی برای روستاهای زیر ۸۰ خانوار و ۵۰ خانوار به شرط تثبیت سکونتگاه رسمی
- ✓ کمک به ایجاد فضاهای تفریحی، ورزشی و پارک در مراکز دهستانها
- ✓ اجرای طرح آموزش روستانشینی در روستاهای بالای ۸۰ خانوار
- ✓ ایجاد سیستم حمل و نقل جاده‌ای مناسب روستایی با کمک بخش تعاون
- ✓ مطالعه و انتخاب روستاهای پایلوت به عنوان مرکز توسعه روستایی
- ✓ ایجاد فضا و امکانات آموزشی در مقاطع تحصیلی بویژه راهنمایی و متوسطه
- ✓ اجرای فاز ۳ و ۴ طرح‌های هادی دوتپه سفلی، سهرورد، کرسف، محمودآباد و نورآباد
- ✓ ایجاد کانال هدایت آبهای سطحی محمودآباد، گنگک، صالح‌آباد، قلعه جوق، کرسف، بزین، کهلا

و سقرچین

- ✓ اجرای طرح فضای ورزشی در مناطق دارای فضای سبز
- ✓ احداث بندهای انحرافی، کانال‌های آبیاری و سدهای مخزنی کوچک تزریقی
- ✓ تکمیل و احداث مجتمع‌های آبرسانی و یا مطالعه برای تأمین آب مشروب مطمئن، بهداشتی و

اقتصادی

۶- امور اجتماعی

۶-۱- فرهنگ و هنر

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ برخورداری شهرستان از گنجینه‌های عظیم منابع و مأخذ دینی
- ✓ وجود حوزه علمیه امام صادق (ع)
- ✓ وجود علمای برجسته در حال و گذشته (شیخ قربانعلی ارقینی)
- ✓ وجود بقعه قیدار نبی (ع) بعنوان جدّ بیست و پنجم حضرت رسول اکرم (ص)، قبرستان تاریخی و مسجد جامع سجاس، حسینیه کرسف و مسجد جامع قیدار و صدها بقعه و امام زاده و اماکن مذهبی و مساجد
- ✓ وجود تشکّل‌های مختلف مذهبی و فرهنگی
- ✓ وجود انجمن‌های مختلف فرهنگی و هنری
- ✓ وجود فضاهای فرهنگی و هنری در مراکز شهرستان و بخشها و کانونهای فرهنگی و هنری
- ✓ وجود شخصیت‌های تاریخی در امور مختلف فلسفه، حکمت، خوشنویسی، شعر و عرفان همانند (شیخ شهاب الدین سهروردی، شیخ عمر سهروردی، عباسعلی پریشان، رکن‌الدین سجاسی و ...)
- ✓ دسترسی آسان به مراکز فرهنگی و هنری به دلیل نزدیکی به آنها در مراکز کشور و استانها

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ ناکافی بودن و نامناسب بودن آموزش‌های تخصصی و دانشگاهی با نیازهای بخش
- ✓ عدم بهره برداری کامل از ظرفیت کتابخانه‌های موجود و کمبود نیروی انسانی کارآمد
- ✓ فقدان کتابخانه تخصصی در شهرستان

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ ناکافی بودن فعالیت‌ها و محصولات فرهنگی بویژه برای جمعیت جوان و بانوان در شهرستان

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ ایجاد بستر مناسب برای فعالیت قشر جوان و بانوان در امور فرهنگی و هنری
- ✓ تشویق و حمایت بخش خصوصی برای تأسیس آموزشگاه و تولید محصولات فرهنگی
- ✓ راه اندازی و تجهیز کتابخانه تخصصی هنر و ادبیات

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ ایجاد هماهنگی، وحدت و همسویی در دستگاههای متولی امور فرهنگی
- ✓ توجه ویژه به تجهیز و بهره برداری کامل از ظرفیت ۷ کتابخانه عمومی شهرستان
- ✓ تقویت نظام اطلاع‌رسانی از طریق راه اندازی سایت فرهنگی و هنری و اتصال به شبکه سراسری اطلاع‌رسانی
- ✓ احداث و فعال نمودن مجتمع فرهنگی و هنری در مراکز شهری سجاس، زرین‌رود و گرماب

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ تشویق قشر جوان و بانوان در فعالیت‌های فرهنگی و هنری
- ✓ فراهم کردن حداقل امکانات برای اقشار علاقه مند و کم درآمد جامعه در امور فرهنگی و هنری
- ✓ معرفی الگوها و مفاخر و مشاهیر فرهنگی از طریق برگزاری مراسم بزرگداشت

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ راه اندازی سیستم نمایه در کتابخانه‌های عمومی و کانونهای فرهنگی و هنری مساجد
- ✓ احداث و تجهیز ۱۴ باب کانون فرهنگی و هنری و ۴۰ باب در روستاها
- ✓ تأسیس ۵۰ کانون فرهنگی و هنری مساجد
- ✓ تأسیس و راه اندازی کتابخانه در مراکز دهستانها و روستاهای پرجمعیت
- ✓ برگزاری دوره‌های تخصصی برای کارگزاران فعالیت‌های فرهنگی و هنری

۲-۶- آموزش و پرورش

الف- مهمترین امکانات و قابلیت‌ها

- ✓ افزایش نرخ پوشش تحصیلی در مقاطع ۳ گانه (ابتدایی، راهنمایی و متوسطه)
- ✓ افزایش نسبت دانش‌آموزان دختر در دوره متوسطه
- ✓ کاهش اختلاف در ضریب پوشش تحصیلی پسران با دختران
- ✓ وجود اردوگاه فرهنگی و تربیتی
- ✓ نوساز بودن قریب به ۳۰ درصد فضاهای آموزشی
- ✓ مجهز بودن به تجهیزات آموزشی و کارگاهی حدود ۴۰ درصد
- ✓ تجهیز ۱۰ مرکز آموزشی به سایت IT
- ✓ گسترش آموزشهای فنی و حرفه‌ای و کار و دانش و افزایش گرایش به آنها
- ✓ ارتقاء کمی و کیفی فعالیت‌های پژوهشی (فعال شدن کمیته‌های پژوهشی در مناطق ۴ گانه)
- ✓ کاهش نابرابریهای آموزشی در مناطق محروم
- ✓ وجود زمینه‌های مناسب فرهنگی و مذهبی برای مشارکت در ساخت مدارس و کاهش بی‌سوادی
- ✓ تقاضای روزافزون برای افزایش کیفیت خدمات آموزشی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ مشکل تثبیت نیرو در مناطق محروم و روستایی (انتقال معلمان با تجربه به مناطق شهری و استفاده از نیروهای کم تجربه در مناطق محروم روستایی)
- ✓ عدم تناسب رشته تحصیلی فارغ‌التحصیلان دانشگاهها با نیازهای آموزشی و پرورشی
- ✓ پراکندگی و کم جمعیت بودن برخی از روستاها و به تبع آن پرهزینه بودن و مشکل ارائه خدمات آموزشی و تشکیل کلاس‌های چند پایه
- ✓ استاندارد نبودن اکثر فضاهای آموزشی
- ✓ نبود خانه معلم در مناطق روستایی
- ✓ کمبود فضای ورزشی و مجهز در جنب مدارس و نبود نمازخانه در مدارس

- ✓ مشکل ایاب و ذهاب معلمان مدارس روستایی صعب العبور و بازدیدهای نظارتی
- ✓ وابسته بودن آموزش و پرورش به اعتبارات عمومی و درآمد پایین خانواده‌های محروم روستایی
- ✓ نابرابریهای آموزشی به ویژه در مقطع متوسطه دختران
- ✓ کمبود دبیران تخصصی در مقطع متوسطه بویژه در رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کارودانش دختران
- ✓ فقدان مرکز رفاهی و آموزشی معلمان در مرکز شهرستان

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ ایجاد تحول در شیوه‌های آموزشی و پرورشی و گسترش و تحکیم باورهای دینی و علمی دانش‌آموزان
- ✓ ارتقاء کیفی و کمی امکانات و فضاهای آموزشی
- ✓ آموزش مهارت‌های زندگی به دانش‌آموزان (آموختن برای زیستن)
- ✓ جذب مستعدترین نیروها برای حرفه معلّمی
- ✓ نزدیک نمودن آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به نیازهای بازار کار و گسترش آنها
- ✓ بالا بردن توانایی و دانش معلّمان
- ✓ افزایش مشارکت خانواده‌ها در بالا بردن انگیزه کسب علم و دانش دانش‌آموزان

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ فراهم نمودن بسترهای لازم برای افزایش میزان مشارکت معلّمان در امور آموزش و پرورش و دسترسی آنان به منابع اطلاعاتی ملی، استانی و محلی از طریق سایت‌های اینترنتی
- ✓ افزایش مداوم ضریب پوشش تحصیلی به ویژه در مدارس کم جمعیت روستایی و صعب‌العبور و دانش‌آموزان دختر
- ✓ تلاش مداوم برای ارتقاء پایگاه اجتماعی معلّم و جذب و نگهداری و افزایش کارایی آنان و امکانات آموزشی و رفاهی
- ✓ فراهم نمودن امکانات لازم برای پیشبرد اهداف پرورشی و تحکیم باورهای دینی
- ✓ توسعه و گسترش پژوهش‌های سرراهی دانش‌آموزان

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ ارتقاء رضایت شغلی و انگیزشی، بهداشت روانی و تقویت جاذبه‌های شغلی معلمان و ایجاد بسترهای لازم برای بالا بردن شأن اجتماعی آنان
- ✓ ایجاد زمینه مناسب برای برنامه‌های درسی با رویکرد بومی و محلی
- ✓ جذب نیروهای متخصص و کارآمد برای مدیریت‌های آموزشی و اداری
- ✓ جلب مشارکت مردم در امور آموزش و پرورش

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ احداث ۵۰۰ کلاس درس و ۵۰۰ باب نمازخانه در اولین دوره زمانی در سطح شهرستان
 - ✓ احداث ۳۵ کلاس استثنایی در سطح شهرستان
 - ✓ احداث ۸ باب خوابگاه مرکزی دختران و پسران در سطح شهرستان
 - ✓ توجه ویژه به تأمین اعتبار طرح ایاب و ذهاب دانش‌آموزان روستایی مرکز
 - ✓ احداث ۸ باب مدارس شبانه‌روزی (راهنمایی و دبیرستان) ۹ باب شبانه‌روزی هنرستان فنی و حرفه‌ای و کارودانش ۱۴ باب کانون فرهنگی و تربیتی و ۴ باب ساختمان اداری در دومین دوره زمانی ممکن
 - ✓ جایگزینی تجهیزات فرسوده (آموزشی، کمک آموزشی، آزمایشگاهی و سمعی و بصری)
 - ✓ تکمیل و راه‌اندازی حداقل ۱۰ سایت استاندارد رایانه‌ای با امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری
- مربوطه
- ✓ احداث ۴ باب مجتمع فرهنگی رفاهی ویژه معلمان
 - ✓ احداث ۸ باب آزمایشگاه مرکزی و پژوهش سرا (هر منطقه ۲ باب)
 - ✓ احداث ۵۰۰ کلاس درسی در دومین دوره زمانی ممکن
 - ✓ مطالعه برای نگهداری یا تأمین مواد غذایی فاسد نشدنی و مورد نیاز مراکز شبانه‌روزی (عمومی یا بخش خصوصی) به تعداد ۴ باب انبار مرکزی
 - ✓ احداث ۴ باب اردوگاه فرهنگی، تربیتی و تفریحی دانش‌آموزی، ۲۶ باب سالن ورزشی دانش‌آموزی، ۴ باب سالن اجتماعات با ظرفیت‌های ۷۰۰ الی ۱۵۰۰ نفری

۳-۶- آموزش عالی

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود تعداد زیاد دانشجویان بومی به ویژه دانشجویان دختر
- ✓ وجود امکانات آموزش عالی برای حدود ۱۰۰۰ نفر دانشجو (کامپیوتر، وسایل آزمایشگاهی و کتابخانه ...)
- ✓ وجود کتابخانه تخصصی با حدود ۷۰۰۰ جلد کتاب در دانشگاه پیام نور خداآینده
- ✓ قابلیت ارتقاء کیفی و سطح تحصیلی کارکنان دولت در شهرستان

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ عدم استقبال دانشجویان و اساتید غیربومی به دلیل محرومیت منطقه
- ✓ عدم وجود امکانات رفاهی و ورزشی مناسب با نیاز دانشجویان

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ کمبود نیروهای متخصص بومی جهت همکاری در برنامه‌های اجرایی و تدریس دروس تخصصی

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ ساخت و ایجاد سایت دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی (شهرک دانشگاهی)
- ✓ افزایش جذب دانشجو تا ۹۰۰۰ نفر
- ✓ تأسیس دانشکده کشاورزی و تربیت نیروی متخصص کشاورزی
- ✓ ایجاد و گسترش تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیام نور
- ✓ جذب حداقل ۱۳۰ نفر کادر علمی تمام وقت و پاره وقت

ث- راهبردهای توسعه

✓ استفاده از ظرفیت‌های آموزشی قابل استفاده اشباع نشده و توسعه دوره‌های رشد تربیت متخصص

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

✓ توسعه ظرفیت آموزش الکترونیکی و تکمیل دانشستان به عنوان مکمل سیستم آموزش نیمه حضوری دانشگاه پیام‌نور
✓ افزایش رشته، دانشجویان، هیأت علمی و فضای آموزشی و رفاهی دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ احداث شهرک دانشگاهی (دانشگاه آزاد اسلامی)
- ✓ احداث دانشکده کشاورزی
- ✓ توسعه آموزش دانشگاه آزاد و پیام‌نور

۴-۶- فنی و حرفه ای

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود ۱۵ کارگاه آموزش فنی و حرفه ای در رشته‌های مختلف با مربیان مجرب
- ✓ افزایش میزان گرایش به تحصیل در رشته‌های فنی و حرفه ای و کار و دانش
- ✓ اجرای طرح هجرت و گسترش آموزشهای فنی و حرفه‌ای در جامعه روستایی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ فقدان سرویس ایاب و ذهاب کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای در فاصله ۲ کیلومتری شهرقیدار
- ✓ فقدان خوابگاه شبانه‌روزی برای اسکان کارآموزان روستایی

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ وجود ارگانهای همسو و عدم هماهنگی بین آنها
- ✓ کمبود امکانات آموزشی در مدارس کار و دانش

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ حمایت از بخش خصوصی و توسعه آموزشگاههای آزاد
- ✓ ایجاد تحول مثبت در جامعه به سوی جامعه مهارت محور

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ جذب سرمایه‌گذاری ترجیحاً توسط افراد بومی و حمایت از آنان برای ایجاد سایت‌های تولیدی و صنعتی
- ✓ پرداخت تسهیلات بانکی برای ایجاد اشتغال مولد کارآموزان

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ ارزشیابی و پیگیری عملکرد کارآموزان تربیت شده تا زمان اشتغال
- ✓ افزایش بهره‌وری و تقاضا محوری و بهبود مدیریت
- ✓ تفکیک آزمون از آموزش و واگذاری آن به بخش خصوصی و اصناف
- ✓ خرید خدمات و واگذاری بخشی از آموزشها به بخش خصوصی در راستای اصل ۴۴ قانون اساسی
- ✓ واگذاری آموزشهای درجه ۲ به آموزشگاههای آزاد
- ✓ تقویت آموزشهای تخصصی و ارتقاء مهارت بر اساس تقاضا محوری
- ✓ توسعه تیمهای سیار و طرح هجرت در مراکز بخشها، شهرها و دهستانها و روستاهای بزرگ

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ برقراری خط حمل و نقل شهری (مینی‌بوس‌رانی) جهت ایاب و ذهاب کارآموزان مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای قیدار
- ✓ واگذاری بخشی از آموزشها به بخش خصوصی
- ✓ اتوماسیون اداری مرکز خواهران همانند برادران
- ✓ آنلاین نمودن دائمی کارگاههای آموزشی برادران و خواهران
- ✓ ایجاد و راه‌اندازی و توسعه تیم سیار
- ✓ تشکیل کمیته هماهنگی با اداره کار در بخشهای صنعت و خدمات جهت اشتغال‌زایی
- ✓ احداث سایت مستقل آموزش کشاورزی (شامل کارگاههای صیفی‌جات، باغبانی، کشت گلخانه‌ای و گلپای آپارتمانی و پرورش قارچ خوراکی)
- ✓ احداث کارگاه و کلاس‌های تئوری برای کارگاههای مرکز برادران
- ✓ احداث خوابگاه شبانه‌روزی در مرکز

۵-۶- بهداشت و درمان

الف- مهمترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ تحول مثبت در شاخصهای اساسی بخش (میزان مرگ و میر نوزادان در هر هزار تولد زنده، اطفال زیر یکسال و پنج سال و سایر شاخص‌ها)
- ✓ وجود بیمارستان عمومی
- ✓ وجود پایگاه اورژانس شهری و ۵ پایگاه اورژانس جاده ای
- ✓ پیشرفت فیزیکی بالای ۸۰ درصد مراکز بهداشتی و درمانی در دست اجرا

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ عدم اشتغال بخش خصوصی در احداث و اداره واحدهای بهداشتی و درمانی
- ✓ پایین بودن میزان امکانات رفاهی و خدمات استانی در شهرستان
- ✓ عدم رغبت پزشکان متخصص به سکونت در شهرستان
- ✓ نبودن کشتارگاه صنعتی و شبکه فاضلاب شهری

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ پراکندگی جمعیت روستایی و مشکل تأمین آب آشامیدنی سالم و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی
- ✓ عمومی بودن بیمارستان مرکز شهرستان و عدم استقرار بخش‌های تخصصی (قلب، مغز و اعصاب، چشم و اورولوژی)
- ✓ ناکافی بودن فعالیت‌ها و عملیات مربوط به بهداشت محیط
- ✓ فقدان طرح جمع‌آوری و دفع زباله‌های مصرفی و فاضلابهای خانگی روستایی

ت- اهداف بلندمدت

- ✓ اجرای سیاست تجمع روستاها در نقاط مناسب ترجیحاً در مراکز دهستانها و بخشها
- ✓ کنترل و تأمین کامل آب شرب بهداشتی روستایی

- ✓ ایجاد بخش‌های تخصصی و فوق تخصصی در بیمارستان مرکز شهرستان
- ✓ راه اندازی حداقل یکی از دانشکده‌های علوم پزشکی در شهرستان

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ اصلاح ساختار پرداخت‌ها و فعالیت‌های جاری به منظور افزایش انگیزه‌های مدیریت بیمارستانی
- ✓ توسعه بیمارستان مرکز شهرستان
- ✓ ایجاد مراکز بهداشتی و درمانی شبانه روزی درجه یک در مراکز بخش‌ها

د- سیاست‌ها و خط مشی‌های توسعه

- ✓ جلب مشارکت مردم در اجرای پروژه‌های بهداشت روستایی
- ✓ ترویج و ارتقاء فرهنگ بهداشتی
- ✓ اولویت دادن به بهسازی سرویس‌های بهداشتی و آبخوری مدارس
- ✓ تسریع در راه اندازی و بهره برداری و تجهیز مراکز بهداشتی و درمانی احداثی
- ✓ افزایش تعداد مراکز (فیزیوتراپی، داروخانه دولتی و خصوصی در مراکز بخش‌ها)

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ تکمیل پروژه‌های نیمه تمام و تبدیل مراکز استیجاری به ملکی
- ✓ پیگیری احداث ساختمان اورژانس با مشارکت خیرین
- ✓ راه‌اندازی مراکز غیرفعال بهداشتی و درمانی و خانه‌های بهداشت استیجاری روستایی
- ✓ تبدیل خانه‌های بهداشت سهرورد، سجاس، افشار و بزینه‌رود به پایگاه
- ✓ تبدیل بیمارستان عمومی به تخصصی
- ✓ افزایش مراکز بهداشتی و درمانی شهری فعال از ۲ باب به ۶ باب
- ✓ افزایش مراکز بهداشتی، درمانی روستایی فعال از ۱۴ باب به ۱۸ باب
- ✓ افزایش خانه‌های بهداشت روستایی از ۱۲۰ به ۱۲۵ باب

- ✓ اصلاح تشکیلات و پوشش حداقل ۷۰ درصد پست‌های بلا تصدی
- ✓ ایجاد سازمان انتقال خون استاندارد در مرکز شهرستان
- ✓ احداث پانسیون پزشک در ۱۸ مرکز بهداشتی و درمانی روستایی
- ✓ احداث و راه اندازی پایگاه‌های بین جاده ای خورخوره به قیدار در روستای کردلو و جاده همدان در شهر زرین رود
- ✓ توسعه، تکمیل و تجهیز مراکز بهداشتی، درمانی روستایی مراکز بخشها و تبدیل آنها به مراکز شهری شبانه‌روزی درجه یک

۶-۶- تریت بدنی

الف- بهترین قابلیت‌ها و مزیت‌های نسبی

- ✓ وجود استقبال عمومی از توسعه ورزش همگانی (استقبال از کوه‌پیمائی در ایام مختلف)
- ✓ علاقه‌مندی جوانان به رشته‌های ورزشی و کسب رتبه‌های کشوری در رشته‌های (رزمی، کاراته، کشتی، دو میدانی، فوتبال، پرورش اندام و بوکس)
- ✓ وجود امکانات، سالن‌ها و میادین ورزشی روباز و سرپوشیده و باشگاه‌ها و فضاهای ورزشی بخش خصوصی

ب- مهمترین محدودیت‌ها و تنگناها

- ✓ کمبود نیروی انسانی متخصص در بخش تربیت بدنی
- ✓ مشکل حفاظت و نگهداری اماکن ورزشی عمومی

پ- مهمترین مسائل توسعه

- ✓ محدودیت منابع مالی و منابع عمومی
- ✓ فقدان حمایت‌کننده‌های مالی از تیم‌های ورزشی

ت- اهداف بلند مدت

- ✓ افزایش سرانه فضاهای ورزشی
- ✓ توسعه ورزش همگانی
- ✓ احداث جاده سلامت توسط شهرداریها

ث- راهبردهای توسعه

- ✓ تشویق بخش خصوصی در جهت سرمایه‌گذاری بیشتر در ورزش
- ✓ تربیت مربیان متخصص و کارآمد در زمینه ورزش همگانی و قهرمانی

د- سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه

- ✓ توسعه ورزش روستایی به میزان (۱۰ درصد ورزشکاران بیمه شده)
- ✓ توسعه ورزش بانوان
- ✓ مبارزه با تهاجم فرهنگی و فرهنگ سازی در امر ورزش

ذ- اقدامات اجرایی اولویت‌دار

- ✓ هماهنگی با سازمانهای دولتی برای نهادینه کردن ورزش در بین کارکنان
- ✓ توجه ویژه به برنامه ورزش در مدارس و تقویت امور تربیتی (از جمله تربیت بدنی) در آموزش و پرورش
- ✓ نوسازی، توسعه و تجهیز فضاهای موجود بخش
- ✓ تشویق بخش خصوصی برای راه‌اندازی حداقل ۵۰ باشگاه ورزشی
- ✓ احداث خوابگاه مجهز جهت اسکان ورزشکاران در مسابقات استانی و کشوری
- ✓ احداث سالن‌های ورزشی در قیدار، زرین رود، سجاس، گرماب و کهلا
- ✓ احداث استخر سرپوشیده در زرین رود و سجاس
- ✓ اجرای فاز ۲ پروژه‌های روستایی گل تپه، پسکوهان، بلاماجی و حسام آباد
- ✓ اجرای فاز ۱ پروژه‌های روستایی روستاهای بالای ۱۰۰۰ نفر جمعیت
- ✓ اجرای ۲۰ زمین فوتبال خاکی برای روستاهای زیر ۱۰۰۰ نفر جمعیت
- ✓ احداث مجموعه ورزشی ۱۲ هزار نفری در مرکز شهرستان

